

skab, — og vi skylder de Kvinder Tak, der formaa en Gang imellem at rette vort Blik fremad mod de Tider, da ogsaa gifte Kvinder vil komme til at leve som frie og uafhængige Mennesker — men for mange Kvinders Vedkommende vil dette Blik ind i Fremtiden efterfølges af en træt og haabløs Stirren paa hendes egne Livsvilkkaar, og det lader sig jo heller ikke nægte, at der er saare langt igen, inden vi naar frem til Frigørelse af den gifte Kvinde — eller rettere den gifte Moder. Saa længe den gifte Kvinde er barnløs, vil hendes Afhængighed vel i det hele og store være frivillig, men for den Kvinde, der er Moder til en Flok Børn, stiller Sagen sig ganske anderledes. Nu vil man i Almindelighed mene, at den Moder, der opdrager en Flok Børn og forestaar det Hjem, hvori de vokser op, yder et saa stort og værdifuldt Arbejde, at hun med Rette kan betragte sig som givende et lige saa vægtigt Bidrag til Hjemmets Bestaaen som Manden ved sit pekuniære Tilskud, og saa længe Manden kan og vil skaffe det økonomiske Grundlag for Hjemmet, vil en saadan Hustru heller næppe føle noget Savn ved ikke at være selverhvervende — i hvert Tilfælde ikke saa længe Gennemsnitskvinden staar paa det Udviklingstrin, hun nu staar paa. Men saa snart der bliver Tale om de Hjem, hvor Mandens Tilskud formindskes eller helt udebliver, det være sig, fordi han er arbejdsløs, drikfældig, svagelig eller blot i ophøjet Egoisme ligegyldig for Hustrus og Børns Fornødenheder, der føles Trykket i hele sin Ubarmhertighed, og for saadanne Hjems Skyld er det nødvendigt at arbejde for at finde Vej frem til lysere Tilstande.

Naar Fru Hørup Nielsen endvidere siger: — »da staar der ikke mere ti Kvinder i et Hus og rører i to Gryder eller lægger i tyve Kakkelovne«, eller hun taler om de ti Kvinder, der slaar sig sammen om at skiftes til at passe alle de ti's Børn, da giver Fruen et Fingerpeg i Retning af de praktiske Foranstaltninger, som nødvendigvis maa gennemføres for at muliggøre den gifte Kvindes Selverhverv; men en saadan

Sammenslutning er næppe tænkelig ad privat Vej. Spørgsmaalet løses ikke, før derad kommunalVejstartes Folkekøkkener, hvor enhver Familie kan afhente Middagsmad for en Betaling, der ikke overstiger, hvad den kan fremstilles for i Hjemmet, og før der gaas videre ad den Vej, som Vuggestuerne peger paa, før der under dygtige og dertil egnede Kvinders Opsyn dannes Optagelseshjem med tilhørende Have eller Legeplads, til hvilke en Moder trygt kan sende hele sin Børneflokk, hvor disse kan beskæftige sig med Leg, Læsning eller Arbejde efter eget Forgødtbefindende — kort sagt tilbringe Tiden paa samme Maade som i deres eget Hjem i de af Dagens Timer, da begge Forældrene arbejder udenfor Hjemmet. Betalingen for Børnenes Ophold i et saadant Hjem maa naturligvis være saa ringe, at heller ikke den lægger Hindringer i Vejen. Det vilde da ogsaa en Gang for alle være slaaet fast, at det ikke mere kan lægges Samfundet, men de mindre omhyggelige Forældre til Last, naar vi atter og atter maa læse i Bladene om Ulykker, forefaldne i Hjem, hvor smaa Børn under Forældrenes Fraværelse maa passe endnu mindre Søkende.

Men — selv om vi nu tænker os denne Ordning gennemført: Enhver Moder kan købe Mad til sine Børn lige saa billigt, som hun selv kan lave den, hun kan uden Skrupler forlade dem de Timer af Dagen, da hendes Erhverv lægger Beslag paa hende — *retslig* er og bliver den gifte Moder forfordelt, og hun kan ikke hjælpes, før Lovgivningsmagten raader Bod paa den Uret, der er gjort mod hende, før Offentligheden paatager sig under alle Omstændigheder at tilsikre hende Mandens Bidrag til Børnenes Underhold, saaledes som Tilfældet er for de ugifte Kvinders Vedkommende. Vi har vel alle ved en eller anden Lejlighed faaet Indblik i et af disse Hjem, hvor Faderen unddrager sig sin Forsørgelsespligt, og hvor Moderens hele Liv er en bestandig Kamp for blot at kunne mætte sine Børn hver Dag, en Kamp, der ofte kræver hendes Arbejde udenfor Hjemmet den ganske Dag og indenfor Hjemmet Morgen og

Aften og maaske den halve Nat. Hvilken Hjælp yder Loven nu en saadan Moder?

Ja, ved Gennemlæsning af Loven af 27. Maj 1908 ser alt til at begynde med særdeles lovende ud. Faderen *kan* tilpligtes at yde sit Bidrag til Børnenes Underhold, og Hustruen *kan* om fornødent henvende sig til Politimesteren og der faa det hende tilkommende Beløb udbetalt; »dog«, slutter Paragraf 4, »er det en Betingelse for Moderens Ret til at fordrø fornævnte Bidrag udbetalt af det offentlige, at det ægteskabelige Samliv mellem Forældrene er hævet«.

Man studser, man læser en Gang til disse Linier — og Spørgsmaalene trænger sig frem det ene efter det andet.

1) Hvad vedkommer Ægtefællernes Samliv Offentligheden, undtagen for saa vidt de sætter Børn i Verden?

2) Hvis de sætter Børn i Verden, skal disse da sulte, eller Moderen ty til Fattigvæsenet, fordi Faderen ikke opfylder sine Forpligtelser?

3) Hvorfor gælder der andre Bestemmelser for den gifte Kvinde end for den ugifte?

4) Tror man, at dette mod Mandens Vilje at ophæve Samlivet er lige saa let for en Kvinde, som f. Eks. at skille sig af med et Stykke Bohave, hun ikke mere ønsker at eje;

5) Eller — er det Meningen i videst mulig Udstrækning at henvise til Skilsmisse?

6) Men er det da ikke forbunden med saare mange Vanskeligheder at opnaa Skilsmisse eller Separation mod den ene Parts Vilje, naar der ikke foreligger absolut Skilsmissegrund?

7) Maaske der ved Ophævelse af det ægteskabelige Samliv kun skal forstaas, at Ægtefællerne ikke maa leve i samme Hjem. Hvorledes skal Hustruen forhindre dette uden, idet hun selv forlader Hjemmet, at miste Retten til sine Børn?

Med andre Ord — denne ene Betingelse vil i alt for mange Tilfælde spærre Vejen for den gifte Kvinde til den Hjælp, der skulde gøre det muligt for hende at opdrage sine Børn og leve sit Liv under menneskeværdige Livs-